

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN XUÂN LONG

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ
TRỒNG CÂY THANH LONG
Ở HUYỆN BA CHÈ - QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Chí Thiện

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của tác giả. Các số liệu và kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Các số liệu trích dẫn trong quá trình nghiên cứu đều được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả luận án

Nguyễn Xuân Long

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành là kết quả của quá trình học tập, nghiên cứu lý luận và tích lũy kinh nghiệm thực tế của tác giả. Những kiến thức các thầy cô giáo truyền thụ đã làm sáng tỏ những ý tưởng, tư duy của tác giả trong suốt quá trình thực hiện luận văn này.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn và kính trọng sâu sắc đối với Phó giáo sư, Tiến sỹ Trần Chí Thiện – Hiệu trưởng trường Đại học kinh tế và Quản trị kinh doanh, người thầy đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban chủ nhiệm khoa Sau đại học trường Đại học kinh tế và Quản trị kinh doanh đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Có được kết quả này, tôi không thể không nói đến công lao và sự giúp đỡ của Huyện ủy, Ủy ban Nhân dân huyện Ba Chẽ, các phòng ban chức năng và cán bộ, bà con nông dân xã Nam Sơn những người đã cung cấp số liệu, tư liệu khách quan, chính xác giúp đỡ tôi đưa ra những phân tích đúng đắn.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn những người thân trong gia đình đã giúp đỡ tôi lúc khó khăn, vất vả để hoàn thành luận văn. Tôi xin chân thành cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp đã động viên tạo mọi điều kiện thuận lợi và đóng góp những ý kiến quý báu để giúp tôi hoàn thành luận văn này

Thái Nguyên, năm 2013

Nguyễn Xuân Long

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	vi
Danh mục các bảng	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2.1. Mục tiêu chung.....	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	2
3.1. Đối tượng nghiên cứu.....	2
3.2. Phạm vi nghiên cứu của đề tài	2
4. Bố cục của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ HIỆU QUẢ KINH TẾ VÀ HIỆU QUẢ KINH TẾ TRỒNG CÂY THANH LONG	4
1.1. Lý luận về hiệu quả kinh tế	4
1.1.1. Khái niệm về hiệu quả kinh tế	4
1.1.2. Hiệu quả kinh tế và tiêu chuẩn đánh giá.....	7
1.1.3. Phân loại hiệu quả kinh tế	8
1.2. Ý nghĩa của phát triển sản xuất Thanh long và hiệu quả kinh tế cây Thanh long.....	11
1.2.1. Ý nghĩa của việc phát triển cây Thanh long	11
1.2.2.Đặc điểm kinh tế kỹ thuật của sản xuất Thanh Long.....	11
1.3. Cơ sở thực tiễn về phát triển sản xuất Thanh long	22
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	26
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	26

2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	26
2.2.1. Cơ sở phương pháp luận	26
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	26
2.2.3. Phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu	27
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	28
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	28
2.3.1. Các chỉ tiêu phản ánh tình hình sản xuất Thanhlong	28
2.3.2. Các chỉ tiêu bình quân.....	30
Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN VÀ HIỆU QUẢ KINH	
TẾ SẢN XUẤT THANH LONG Ở HUYỆN BA CHỄ, TỈNH	
QUẢNG NINH.....	31
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	31
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên	31
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội huyện Ba Chẽ	36
3.1.3. Một số chỉ tiêu kinh tế - xã hội chủ yếu năm 2005-2010	39
3.1.4. Đánh giá những thuận lợi và khó khăn trong phát triển kinh tế xã	
hội ở huyện Ba Chẽ.....	42
3.1.4.1. Tiềm năng phát triển kinh tế	42
3.2. Thực trạng phát triển trồng thanh long huyện Ba Chẽ.....	43
3.2.1. Tình hình chung về trồng Thanh long của huyện Ba Chẽ	43
3.2.2. Tình hình chung của nhóm hộ nghiên cứu đã có thu hoạch quả	48
3.2.3. So sánh hiệu quả kinh tế cây Thanh long với cây trồng khác:	52
3.2.4. Một số nhận xét về tình hình phát triển trồng Thanh long của hộ	
nông dân	53
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN TRỒNG THANH	
LONG CHO HUYỆN BA CHỄ	55
4.1. Phương hướng phát triển thanh long huyện Ba Chẽ	55
4.1.1. Một số quan điểm phát triển	55

4.1.1.1. Phát triển sản xuất Thanh long trên cơ sở phát huy thế mạnh của từng vùng, từng địa phương	55
4.1.1.2. Phát triển Thanh long trong điều kiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước và công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông thôn	56
4.1.1.3. Phát huy những lợi thế về điều kiện tự nhiên và xã hội.....	57
4.1.1.4. Phát triển sản xuất Thanh long theo hướng kinh tế trang trại.....	57
4.1.2. Một số chỉ tiêu phát triển sản xuất Thanh long ở huyện Ba Chẽ.....	57
4.2. Một số giải pháp phát triển sản xuất và nâng cao hiệu quả kinh tế sản thanh long cho huyện Ba Chẽ	58
4.2.1. Nhóm giải pháp đối với chính quyền địa phương.....	58
4.2.1.1. Giải pháp về giống	58
4.2.1.2. Giải pháp kỹ thuật	59
4.2.1.3. Giải pháp về chế biến.....	59
4.2.1.4. Giải pháp về thương mại và tiêu thụ sản phẩm.....	59
4.2.1.5. Giải pháp về cơ chế chính sách.....	59
4.2.1.6. Giải pháp về công tác khuyến nông	60
4.2.2. Nhóm giải pháp đối với nông hộ.....	61
4.2.2.1. Giải pháp về vốn đầu tư cho cây Thanh long	61
4.2.2.2. Giải pháp về kỹ thuật	62
4.2.2.3. Giải pháp về thu hoạch, sơ chế và đóng gói sản phẩm	63
4.3. Một số kiến nghị.....	63
KẾT LUẬN	66
TÀI LIỆU THAM KHẢO	67

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

TT	Chữ viết tắt	Nghĩa
1	ĐVT	Đơn vị tính
2	PTNT	Phát triển nông thôn
3	QLĐA	Quản lý đề án
4	TNBQ	Thu nhập bình quân
5	GO/ha	Tổng giá trị sản xuất/héc ta
6	VA/ha	Giá trị gia tăng/héc ta
7	GO/IC	Tổng giá trị sản xuất/Chi phí trung gian
8	VA/IC	Giá trị gia tăng/Chi phí trung gian
9	GO/ld	Tổng giá trị sản xuất/lao động
10	VA/ld	Giá trị gia tăng/lao động

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Kết quả thực hiện một số chỉ tiêu kinh tế - xã hội chủ yếu.....	39
Bảng 3.2: Tổng hợp diện tích trồng cây thanh long huyện Ba Chẽ.....	44
Bảng 3.3: Thống kê diện tích trồng Thanh long các xã thị trấn Trong huyện Ba Chẽ tính đến tháng 12/2012.....	48
Bảng 3.4: Thống kê năng suất, doanh số, chi phí và lợi nhuận	49
Bảng 3.5: Thống kê chi phí cố định, chi phí biến đổi và lợi nhuận.....	50
Bảng 3.6: Thống kê chi phí cố định trung bình cho 1ha Thanh long	50
Bảng 3.7: Thống kê chi phí biến đổi trung bình cho 1ha Thanh long	51
Bảng 3.8: Bảng so sánh hiệu quả kinh tế 1ha Trồng Thanh long với trồng cây Keo	52
Bảng 4.1: Một số chỉ tiêu phát triển Thanh long ở huyện Ba Chẽ đến năm 2020.....	58

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Cây Thanh long thuộc họ Xương rồng, có nguồn gốc ở các vùng sa mạc thuộc Mehico và Colombia. Thanh long được người Pháp đem vào trồng ở Việt Nam trên 100 năm nay, nhưng mới được đưa lên thành hàng hóa từ thập niên 1980. Việt Nam hiện nay là nước ở Đông Nam Á có trồng Thanh long tương đối tập trung trên quy mô thương mại, tập trung tại Bình Thuận 19.085 ha (năm 2012), phần còn lại là Long An, Tiền Giang, TP. HCM, Khánh Hòa và rải rác ở một số nơi khác. Hiện nay, nước ta đã xuất khẩu Thanh long qua nhiều nước dưới dạng quả tươi.

Ba Chẽ là huyện miền núi của tỉnh Quảng Ninh, diện tích tự nhiên là 60.855 ha, trong đó diện tích đất nông, lâm nghiệp là 57.719 ha chiếm tỷ lệ 94,84%. Cây Thanh long được trồng đầu tiên ở huyện Ba Chẽ từ năm 1987. Từ năm 2008 đến nay đã có hàng chục hộ trồng Thanh long, chủ yếu tập trung nhiều nhất tại xã Nam Sơn. Cây sinh trưởng phát triển tốt, thích hợp với điều kiện khí hậu địa phương. Qua nghiên cứu đặc điểm thực vật học của cây Thanh long, điều kiện tự nhiên của địa bàn huyện cùng thực tiễn sản xuất đã khẳng định Cây Thanh long phù hợp thổ nhưỡng và khí hậu của địa phương. Theo đánh giá sơ bộ về hiệu quả kinh tế của huyện thì cây Thanh Long là cây cho thu nhập tương đối cao và ổn định so với các cây trồng khác (*lợi nhuận sản xuất bình quân 150 - 200 triệu đồng/ha/năm, 15-20 năm mới phải trồng lại giống...*) Trước những thực tế đó, đòi hỏi phải có sự đánh giá đúng thực trạng, thấy rõ được các tồn tại để từ đó đề ra các giải pháp phát triển mạnh sản xuất, tiêu thụ sản phẩm trái cây Thanh long, coi đó là một trong những cây trồng chủ lực của chương trình giảm hộ nghèo bền vững, hướng tới làm giàu của huyện.

Do đó việc thực hiện đề tài “***Giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế trồng cây Thanh long tại huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh***” sẽ góp phần giải quyết vấn đề nêu trên.

2.1. Mục tiêu chung

Từ đánh giá hiệu quả canh tác Thanh long của các hộ nông dân huyện Ba Chẽ, đưa ra các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả canh tác loại cây trồng này, nâng cao thu nhập và đời sống cho hộ nông dân.

2.2. Mục tiêu cụ thể

- Hệ thống hoá cơ sở lý luận và thực tiễn về phát triển sản xuất và hiệu quả kinh tế cây Thanh long.

- Đánh giá thực trạng phát triển và hiệu quả kinh tế trồng cây Thanh long ở huyện Ba Chẽ.

- Đề xuất một số phương hướng và giải pháp chủ yếu, nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế cây Thanh long ở huyện Ba Chẽ, tỉnh Quảng Ninh.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là các vấn đề kinh tế có liên quan đến hiệu quả trồng cây Thanh long của các hộ nông dân ở các xã, thị trấn của huyện Ba Chẽ, trong đó xã Nam Sơn thuộc huyện Ba Chẽ, tỉnh Quảng Ninh.

3.2. Phạm vi nghiên cứu của đề tài

3.2.1. Không gian nghiên cứu

Đề tài được thực hiện tại huyện Ba Chẽ, tỉnh Quảng Ninh.

(*Chủ yếu tại xã Nam Sơn, nơi có diện tích Thanh long tập trung nhiều nhất huyện*)